

Datum : 23 mei 2023

Aan de gemeenteraad van Gennep

Zaaknummer : 649145

Onderwerp : Verkenning Opwek Energie Rijksweg A73/A77

Geachte raad,

Sinds een jaar voert het Ministerie van EZK in het kader van het project Opwek van Energie op Rijksgronden (OER) in samenwerking met de gemeenten Land van Cuijk en Gennep een voorverkenning uit naar de potentie van de rijksgronden langs de A73 en A77 voor de opwek van duurzame energie. Deze voorverkenning wordt binnenkort afgerond en de projectorganisatie heeft beide gemeenten gevraagd een intentieverklaring te tekenen voor deelname aan de volgende fase. Omdat uit de voorverkenning is gebleken dat een (beperkt) deel van de onderzochte rijksgronden potentieel geschikt is voor de opwek van zonne-energie, is deelname aan de volgende fase een logische stap – de gemeente Land van Cuijk heeft haar medewerking reeds toegezegd. Echter, in 2021 heeft de toenmalige gemeenteraad in een motie Energielandschap Wellsmeer gesteld dat de landschappelijke kwaliteiten van het Gennepse buitengebied onverenigbaar zijn met grootschalige opwek van energie. Via deze weg willen wij u vragen een uitzondering te maken voor dit project, waarbij het gaat om rijksgronden die geen andere dan een verkeers- en wegenbouwkundige functie hebben en waar de visuele verstoring minimaal is.

Voorverkenning

Tijdens de voorverkenning van het OER-onderzoek is een globale technische analyse gemaakt van de bermen langs beide snelwegen op Genneps en Land van Cuijks grondgebied. Ook is een analyse uitgevoerd van aangrenzende percelen waar mogelijkheden zijn voor een uitbreiding van opwekinstallaties. Tevens zijn de technische, beleidsmatige en procesmatige voorwaarden in kaart gebracht. In bijlage 2 vindt u een kaart waarop de resultaten van de technische analyse in beeld zijn gebracht. Voor de gemeente Gennep gaat het om ongeveer 4 ha rijksgronden, plus een kansrijk aangrenzend gemeentelijk grondgebied ter hoogte van het terrein van Arvato van nog eens 1,8 ha.

In de vervolgfase (de verkenningsfase) wordt de technische potentiescan verder uitgewerkt en worden samen met Enexis de mogelijkheden tot netaansluiting onderzocht. Ook start het participatieproces, waarin omwonenden en andere belanghebbenden worden betrokken en gezocht wordt naar mogelijkheden voor o.a. lokaal eigendom, en worden de gevolgen voor biodiversiteit onderzocht.

Motie Wellsmeer

Op 25 januari 2021 heeft de raad in de overwegingen van een unaniem aangenomen motie Energielandschap Wellsmeer gesteld dat de in Gennep aanwezige landschapskwaliteiten onverenigbaar zijn met grootschalige energieopwek. Hoewel de definitie van 'grootschalig' in deze motie niet is gegeven, kan gesteld worden dat de plaatsing van zonnepanelen op snelwegbermen over een lengte van enkele honderden meters neerkomt op grootschalige opwek. Over de landschapskwaliteiten van de betreffende bermen valt echter te twisten en de visuele verstoring van een zonne-installatie zou slechts voor automobilisten gelden. Dit is ook de reden dat het Ministerie van EZK deze 'restgronden' graag wil inzetten voor de opwek van duurzame energie.

De huidige opwek binnen de gemeente Gennep – ook na realisatie van energielandgoed Wellsmeer en installatie van zonnepanelen op alle beschikbare dakoppervlak in de gemeente – blijft nog ver achter bij de totale gemeentelijke energievraag. Realisatie van een zonneproject langs de A77 kan bijdragen aan de duurzaamheidsambities die wij ons hebben gesteld, zonder dat grote gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit of de leefbaarheid van Gennep. Het college is dan ook van mening dat Gennep er verstandig aan doet om medewerking te verlenen aan de vervolgfase van het OER-onderzoek.

Gemeenteground

Tijdens de voorverkenning is ook een gemeentelijk perceel aangemerkt als potentieel geschikt voor energieopwek. Dit perceel is ter hoogte van de oprit van de N271 gelegen aan de zuidzijde van de A77. Aan de oostelijke zijde grenst het aan het terrein van Arvato. Met het oog op de genoemde motie en uw terughoudende houding ten opzichte van energieopwek binnen de gemeentegrenzen, beperken we ons met dit raadsvoorstel tot de gronden van Rijkswaterstaat. Mocht u op basis van nieuwe inzichten toch tot de conclusie komen dat inzet van dit gemeentelijk perceel voor de opwek van hernieuwbare energie wenselijk is – waarbij de exploitatie bijvoorbeeld door een energiecoöperatie ter hand genomen kan worden – dan nemen wij dit perceel graag mee in het vervolgonderzoek.

Gelet op het voorgaande, stellen wij aan u voor:

Een uitzondering te maken op het in een motie uit 2021 ter overweging gestelde standpunt dat de landschappelijke kwaliteiten van Gennep onverenigbaar zijn met grootschalige opwek, en medewerking te verlenen aan de vervolgfase van project Opwek van Energie op Rijksgronden A73/A77

ARGUMENTEN

Volgens de Nationale Klimaatmonitor bedroeg het totale energieverbruik in de gemeente Gennep in 2021 1699 TJ. Op dit moment wordt van deze energie ongeveer 3% duurzaam opgewekt. Met ons financiële aandeel aan het energielandgoed Wellsmeer kan nog eens 16%

van het totale energieverbruik verduurzaamd worden. Indien het complete beschikbare dakoppervlak hiertoe constructie technisch geschikt gemaakt wordt, kan met zonnepanelen op daken in nog eens 18% van de vraag voorzien worden. Met energiebesparing verwachten we 25% reductie te kunnen bewerkstelligen. Daarmee blijft nog 38% over die op een andere wijze verduurzaamd zal moeten worden.

Binnen de RES Noord- en Midden-Limburg hebben de deelnemende gemeenten afgesproken zich gezamenlijk in te spannen om vóór 2030 1,2 TJ grootschalig duurzaam op te wekken – vergelijk dit met ongeveer 70 grote windturbines of 1400-1800 ha zonnenvelden. Tot dusver is Gennep de enige gemeente binnen de RES NML die afwijzend staat tegenover grootschalige opwek binnen de eigen gemeente. Hoewel de omvang van het project OER A73/A77 voor wat betreft het Genneps grondgebied beperkt is, toont Gennep met deelname aan dit project toch haar bereidheid bij te dragen aan de gezamenlijke doelstelling. Bovendien kan dit project als voorbeeld dienen voor andere Limburgse gemeenten; op dit moment is RWS met meerdere Limburgse gemeenten in gesprek over uitbreiding van het project naar zuidelijker gelegen gronden langs de A73.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

Door de heersende netcongestie is aansluiting op het elektriciteitsnet niet toegestaan tot de nodige verzwaring van het hoogspanningsnet heeft plaatsgevonden (momenteel gepland voor 2027-'28). Met Enexis wordt gezocht naar oplossingen voor dit probleem.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

Het onderzoek dat momenteel wordt uitgevoerd kan er in resulteren dat het grondgebied aangrenzend aan de A77 gedeeltelijk zichtbaar bedekt wordt met zonnepanelen.

EXTERN ADVIES, INSPRAAK EN DRAAGVLAK

In de verkennende fase die binnenkort start zullen inwoners en ondernemers uit Heijen betrokken worden. Hierbij wordt onderzocht of er draagvlak is voor het project en op welke wijze inwoners kunnen participeren. Ook zal bekeken worden of er mogelijkheden zijn om bedrijven aan te sluiten op opweklocatie.

In het Klimaatakkoord, regionaal vertaald in de RES NML 1.0, is afgesproken dat bij grootschalige projecten gestreefd moet worden naar 50% inwonersparticipatie. Dat kan op verschillende manieren:

- Mede-eigenaarschap: eigenaarschap met medezeggenschap, via een vereniging of coöperatie
- Financiële deelneming door aankoop aandelen, certificaten of obligaties
- Omgevingsfonds: een deel van de opbrengsten komt ten goede aan maatschappelijke doelen in de buurt (zie ook Kronos zonnepark)
- Omwonendenregeling: direct omwonenden ontvangen voordeel, bijvoorbeeld in de vorm van verduurzaming van hun woning of korting op groene stroom

COMMUNICATIE EN BEKENDMAKING

Zodra het participatieproces is gestart zullen omwonenden van relevante ontwikkelingen op de hoogte worden gesteld.

JURIDISCHE PARAGRAAF

N.v.t.

FINANCIËN

N.v.t.

UITVOERING EN VERVOLG

Na de verkennende fase wordt onderzocht hoe het project gerealiseerd kan worden: de planvorming. Vervolgens start het aanbestedingstraject, gevolgd door de realisatie.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Gennepe,
De waarnemend secretaris,

Bob Nederveen

De burgemeester,

Hans Teunissen

BIJLAGEN

Raadsbesluit OER A73/A77

Bijlage 1 bij Rv: Concept plan van aanpak verkenning OER A73/A77

Bijlage 2 bij Rv: kaart gemeente Gennepe